

PORVOO

BORGÅ

Läroplan för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen/Förskoleundervisning

1.8.2023

Svenskspråkiga utbildningssektionen 13.6.2023 §

Innehåll

1 Anordnande av undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen inom förskoleundervisningen	2
2 Inledande av undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen	2
3 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll i förskoleundervisningen	4
3.1. Allmänna mål	4
3.2 Särskilda mål för den förberedande undervisningen	4
3.3 Centrala innehåll i undervisningen	4
3.4 Mål och centrala innehåll för språkundervisningen i den förberedande undervisningen	5
3.4.1 Finska/svenska som andra språk	5
3.4.2 Elevens eget modersmål	5
4 Uppgörande av plan för barnets lärande och bedömning	6
5 Stöd för lärande och välbefinnande	7
5.1 Verksamhetskultur som stöder välbefinnande	7
5.2 Stöd för växande och lärande	8
5.3 Elevvård	8
6 Samarbete under den förberedande undervisningen och i övergångsskeden	8
6.1 Samarbete mellan hem och personal	8
6.2 Undervisningspersonalens samarbete under läsåret	9
7 Intyg	9

BILAGA

1 Anordnande av undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen inom förskoleundervisningen

Med förberedande undervisning avses undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen. Som grund för utarbetandet av den här läroplanen ligger lagen om grundläggande utbildning (628/1998), de allmänna riksomfattande målen och målen för den förberedande undervisningen som fastställs i statsrådets förordning (422/2012), [Grunderna för läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 2015](#), Borgå stads läroplan för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen, [Grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014](#), [Borgå stads läroplan för förskoleundervisningen](#). Denna läroplan är gemensam för den finsk- och svenspråkiga förberedande undervisningen som ges till sexåringar.

Den förberedande undervisningen börjar för sexåriga barn i Borgå. Undervisningen ordnas på ett inkluderande sätt i förskolegruppen i barnets närdaghem fem dagar i veckan, minst 700 timmar under läsåret. Förutom förberedande undervisning ordnas behövlig småbarnspedagogik i samma grupp. Vid behov kan barnet beviljas strukturella stödåtgärder. Syftet med stödåtgärderna är att göra det möjligt att ordna och differentiera verksamheten så att barnet får det stöd det behöver. En noggrannare beskrivning av de pedagogiska och strukturella arrangemangen samt arrangemang som stöder välbefinnandet finns i Borgå stads plan för småbarnspedagogik.

Undervisningsspråket i den förberedande undervisningen är svenska eller finska beroende av om barnet kommer att gå vidare till svensk- eller finskspråkig grundläggande utbildning. Beslutet om skolspråk tas av elevens vårdnadshavare. Som stöd för beslutet ska vårdnadshavarna ha god tillgång till objektiv information om språksituationen i Finland, så att de kan bedöma språkvalets betydelse med tanke på elevens skolgång, integrering och fortsatta studier. Valet av skolspråk bör beakta familjens allmänna situation och framtidsplaner.

Efter den förberedande undervisningen som barnet får som sexåring börjar barnet i första hand i närskolan, där barnet enligt behov fortsätter i undervisning i finska/svenska som andraspråk tills eleven kan delta i undervisning i finska/svenska som modersmål. Ett barn som har börjat i den förberedande undervisningen inom förskoleundervisningen mitt under läsåret kan vid behov fortsätta i den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

2 Inledande av undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen deltar som sexåringar sådana barn med främmande språk som modersmål som inte alls har deltagit i finsk- eller svenskspråkig småbarnspedagogik. Om barnet har börjat inom småbarnspedagogiken efter 1.1 våren före förskoleåret, får barnet stöd i finska/svenska som andra språk tills läsåret inom förskoleundervisningen börjar, och därefter undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

Barnets kunskaper i finska/svenska och utvecklingen av kunskaperna kartläggs och följs upp inom småbarnspedagogiken innan förskoleåret börjar. Förberedande förskoleundervisning

rekommenderas för barn vars modersmål är något annat än finska/svenska, och vars kunskaper i finska/svenska är på en lägre nivå än A2.1. (SpråkPeda verktyget delar 3–3.3.). På basis av bedömningen av språkkunskaperna diskuterar man med vårdnadshavarna om barnets behov av förberedande undervisning samt deltagande i undervisning i finska/svenska som andra språk.

Daghemsföreståndaren ger en rekommendation om att barnet ska få undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen under förskoleåret. Direktören för småbarnspedagogik fattar beslut om att barnet ska få förberedande undervisning. Barnet placeras i en förskolegrupp.

Innan den förberedande undervisningen inleds får barnet och vårdnadshavarna möjlighet att bekanta sig med förskoleplatsen. Man strävar efter att ordna ett inledande samtal med vårdnadshavarna, där en tolk vid behov är närvarande.

Deltagandet i den förberedande undervisningen skrivs in i planen för barnets lärande, i vilken man också gör en plan för finska/svenska som andra språk. Om barnets kunskaper och färdigheter utvecklas så mycket under årets lopp, att barnet kan delta i den allmänna förskoleundervisningen, flyttar barnet från den förberedande undervisningen till förskoleundervisning mitt under läsåret. Direktören för småbarnspedagogik fattar beslut om att den förberedande undervisningen upphör. Man fattar beslut om att anta barnet till förskoleundervisning.

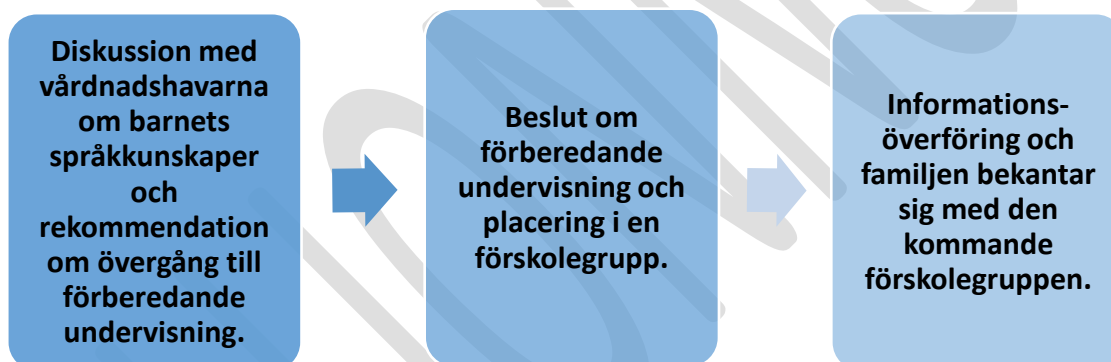

Bild 1. Övergång till förberedande undervisning.

3 Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll i förskoleundervisningen

3.1. Allmänna mål

Den förberedande undervisningen förverkligas med beaktande av barnets bakgrund och utgångspunkter i enlighet med förskoleundervisningens allmänna målsättningar för fostran och inlärnin g. De områdena av mångsidiga kompetens är Förmåga att tänka och lära sig, Kulturell och kommunikativ kompetens, Vardagskompetens, Multilitteracitet, Digital kompetens och Förmåga att delta och påverka.

Målet för förskoleundervisningen är att främja barnens utveckling till humana människor och samhällsmedlemmar, att främja utvecklingen av behövliga kunskaper och färdigheter samt att främja bildning, jämlikhet och livslångt lärande. Att växa som människa, att studera och arbeta samt att fungera som samhällsmedborgare förutsätter både nu och i framtiden en mångsidig kompetens som överskrider olika vetenskapsområden. Tyngdpunkten ligger på de sociala och kulturella dimensionerna av en hållbar livsstil. Arbetssätten i förskolan, hur lärmiljöerna utformas och hur barnens lärande och välbefinnande stöds påverkar utvecklingen av mångsidig kompetens i högre grad än innehållet i undervisningen.

3.2 Särskilda mål för den förberedande undervisningen

För att bygga upp barnets identitet är det betydelsefullt att även barnets kulturella bakgrund värdesätts och att den märks i förskoleundervisningens vardag. I den förberedande undervisningen sätter man sig in i barnets egen kultur och historia. Förutom inlärnin g av finska/svenska stöder och främjar man i samarbete med hemmet och vårdnadshavarna barnets kunskaper i det egna språket och om den egna kulturen. Det är ändå familjerna som har ansvaret för att barnets modersmål och kultur bevaras. För att kartlägga Den språkliga värld som ett flerspråkigt barn lever i används SpråkPedas del 2.

Målet är också att främja barnets integration i det finska samhället. I den förberedande undervisningen får barnet en inblick i den tvåspråkighet som kännetecknar Borgå och i de båda språkgruppernas kultur.

Stöd för genomförande av verksamhet är Årsklocka för en språk- och kulturmedveten småbarnspedagogik.

3.3 Centrala innehåll i undervisningen

Förskoleundervisningen och därmed också den förberedande undervisningen för sexåringar är helhetsskapande och består av lärområden av olika omfattning som genomförs på olika sätt. Lärområdena genomförs utgående från barnens intressen och de gemensamma målen för undervisningen. De gemensamma målen baserar sig på mål inom olika kunskaps- och färdighetsområden som är väsentliga i förskolan och på målen för mångsidig kompetens.

Lärområden i förskoleundervisningen:

- mina många uttrycksformer
- språkets rika värld
- jag och vår gemenskap

- jag utforskar min omgivning
- jag växer och utvecklas.

3.4 Mål och centrala innehåll för språkundervisningen i den förberedande undervisningen

3.4.1 Finska/svenska som andra språk

I den förberedande undervisningen för sexåringar med främmande språklig eller kulturell bakgrund läggs särskild vikt vid barnets språkliga utveckling. Målet för den förberedande undervisningen är att ge barnet de behövliga färdigheterna i finska eller svenska och övriga färdigheter som behövs för att övergå till förskoleundervisning eller grundläggande utbildning.

Målet för undervisning i finska/svenska som andra språk är att uppnå nivån A1.3 (fungerande elementär språkfärdighet) eller A2.1 (den grundläggande språkfärdighetens begynnelsekedje) på nivåskalan för språkkunskaper. Som bilaga teman för ämnesområden i den förberedande undervisningen (Bilaga 1). Syftet med undervisningen i finska/svenska som andra språk är ett ge eleven tillräckliga färdigheter för att flytta över till den grundläggande utbildningen. Tillsammans med vårdnadshavarna gör man upp en plan för barnets lärande (LEOPS), i vilken man fastställer mål och innehåll för undervisningen enligt barnets kunskaps- och åldersnivå. I planen för barnets lärande fastställs de individuella målen för inläringen av finska/svenska.

Undervisningen i finska/svenska och lärprocesserna för barnets modersmål knyts samman med alla lärområden i förskoleundervisningen. Inläringen sker i naturliga situationer och i interaktion med andra barn och vuxna. Språkligt stöd och bildstöd ges i alla vardagliga situationer, till exempel i övergångssituationer och förutseende av situationer, bland annat i form av dagsschema och klara rutiner. Förutom verksamheten i gruppen har barnet rätt att få handledning i att öva sig i finska/svenska språket i smågrupper. Undervisningen differentieras genom att dela in barnen i smågrupper utgående från deras kunskapsnivå i finska/svenska och regelbundet ordna planmässig undervisning i finska/svenska som andra språk. Undervisningen är aktiverande och lekfull och sker genom olika metoder. Man använder bilder, föremål, olika material och ljud för att konkretisera saker. Barnets förutsättningar till utveckling och inläring samt barnets sociala färdigheter och sunda självkänsla förstärks genom lek och positiva inlärningsupplevelser.

I Borgå stads plan för småbarnspedagogik beskrivs strukturer och tillvägagångssätt för att ge stöd i finska/svenska till flerspråkiga barn och barn med främmande språk som modersmål.

Stödmaterial för språkundervisning bland annat Familjen Kippin.

3.4.2 Elevens eget modersmål

Bra kunnande i modersmålet stöder uppbyggnaden av barnets identitet och skapar grunden för att lära sig andra språk såväl som nya kunskaper och färdigheter. Inom verksamheten synliggörs språken som barnet använder i samarbete med vårdnadshavarna. Del 2 i verktyget SpråkPeda fungerar som grund för samtal om ett flerspråkigt barns språkvärld. Personalen och vårdnadshavarna reflekterar tillsammans över verksamhetssätt för att stödja modersmålet. I samarbetet kan man till exempel komma överens om att bekanta sig med vokabulären för ett tema som behandlas inom förskolan i hemmet på modersmålet. Överenskomna verksamhetssätt kan antecknas i barnets inlärningsplan.

Inom förskolan kan man för barn med främmande språk ordna undervisning i deras eget modersmål (1 lektion per vecka) om det finns fyra eller fler barn på enheten som representerar samma språkgrupp. Daghemsföreståndaren ansvarar för att rekrytera läraren. Föreståndaren informerar sakkunnig inom småbarnspedagogiken om undervisningen i det egna modersmålet, och den sakkunniga koordinerar anordnandet av undervisningen och konsulterar vid behov läraren i det egna språket vid planeringen av innehållet i undervisningen. Daghemsföreståndarna registrerar lektionerna som barnen haft i det egna modersmålet. Gruppens lärare antecknar undervisningen i det egna modersmålet i barnets plan.

4 Uppgörande av plan för barnets lärande och bedömning

För varje barn som deltar i den förberedande undervisningen görs en egen plan för lärandet. Planen innehåller en plan för finska/svenska som andra språk. Då man ställer upp mål för verksamheten och väljer innehåll beaktas barnets helhetssituation – erfarenhetsbakgrund, kunskaper i det egna modersmålet, skillnader i språkens struktur och familjens kulturbakgrund. För dessa utnyttjas SpråkPeda verktyget delar 2 och 3. Vid uppgörandet av planen är det viktigt att beakta barnets styrkor och intressen.

Lärarna samlar information om barnets språkkunskaper genom att observera och dokumentera barnets tal och språkbruk. Blanketten för SpråkPeda uppdateras regelbundet. I januari-februari gör läraren i förskolegruppen KITA-bedömningar för barn i förberedande undervisning. KITA är ett material som är anpassat för bedömning av språkkunskaper i övergångsskedet mellan förskoleundervisningen och nybörjarundervisningen, vars syfte är utreda nivån på språkkunskaperna för stunden.

En fortlöpande utvärdering av verksamheten ger information om hur verksamheten motsvarar barnets behov och främjar inlärningen. Planen för barnets lärande uppdateras alltid vid behov och på våren bedömer man tillsammans med vårdnadshavarna hur planen har verkställts.

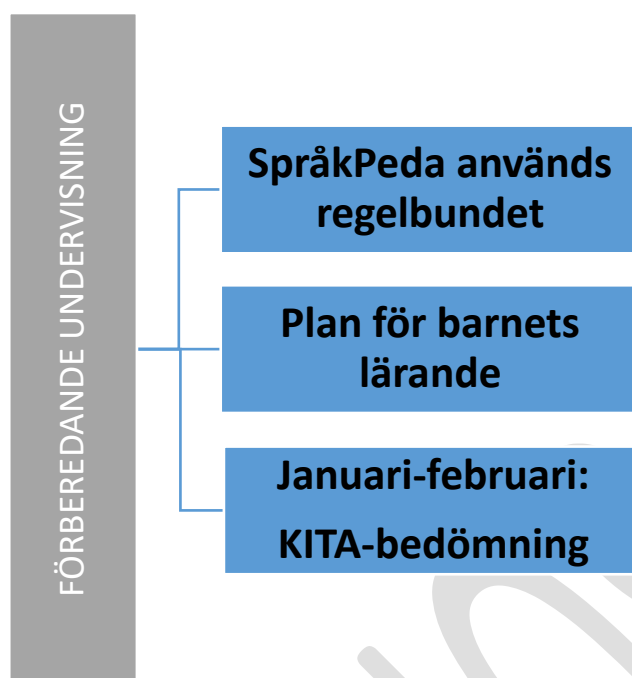

Bild 2. Individuell planering och bedömning i den förberedande undervisningen.

5 Stöd för lärande och välbefinnande

5.1 Verksamhetskultur som stöder välbefinnande

En bra verksamhetskultur främjar lärandet och välbefinnandet i förskolan. Utvecklandet av verksamhetskulturen styrs av författningarna om förskoleundervisning och av de värden, den syn på lärande och de mål för förskoleundervisningen som fastställs i grunderna för läroplanen och i de lokala planerna. Verksamhetskulturen formas också av ledningsstrukturer och praxis, av personalens yrkeskompetens och av de lokaler, redskap och material som finns att tillgå. Verksamhetskulturen i förskolan återspeglas i kommunikationen, atmosfären och de pedagogiska metoderna, som alltid inverkar på kvaliteten på den förskoleundervisning som barnen får. Centralt i småbarnspedagogikens och förskoleundervisningen verksamhetskultur är språk- och kulturmedvetenhet verksamhet. Verktuget SpråkPeda del 1 används för att utvärdera och utveckla en språkmedveten pedagogik och lärmiljö.

I den förberedande undervisningen främjar man på ett övergripande sätt barnets välbefinnande och stöder integreringsprocessen. Den förberedande undervisningen ger eleven färdigheter för samarbete med olika kulturer och många olika slags människor. Undervisningen utgör ett stöd i synnerhet när det gäller att etablera kontakter med representanter för majoritetsbefolkningen. Den förberedande undervisningen främjar sådana relationer barnen emellan, men också mellan barnen och de vuxna, där de värdesätter och respekterar varandra. Mobbning, våld eller diskriminering accepteras inte, och om sådant eventuellt förekommer ingriper man omedelbart och på ett rättvist sätt. Beskrivningar av verksamheten finns i undervisningsanordnarens elevvårdsplan.

5.2 Stöd för växande och lärande

Stöd för växande och lärande är en del av en kvalitativ verksamhet och hör till alla som behöver det. Då behov av stöd uppstår, ordnas inom verksamheten ändamålsenligt stöd. Då stödet ges på ett tillräckligt tidigt stadium och på rätt sätt, kan man förhindra att barnets problem växer och blir mångformigare. För att upptäcka barnets behov av stöd, och för att planera och genomföra stödet, samarbetar man med barnet, vårdnadshavaren, personalen i gruppen, specialläraren inom småbarnspedagogik samt vid behov andra sakkunniga. Det stöd som barnet behöver ordnas som en del av den dagliga verksamheten i den förberedande undervisningen.

En noggrannare beskrivning av de pedagogiska och strukturella arrangemangen samt arrangemang som stöder välbefinnandet finns i Borgå stads plan för småbarnspedagogik.

5.3 Elevvård

Elevvård innebär att främja och upprätthålla barnets lärande, goda psykiska och fysiska hälsa, sociala välbefinnande samt verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa. Elevvården ska i första hand bestå av förebyggande, gemensam elevvård som stöder hela förskolan, bland annat genom handlingsplaner för tidigt ingripande. Vid behov och om det uppstår oro, sammanställer man med vårdnadshavarnas samtycke en individuell elevvårdsgrupp för att fundera på frågor som gäller barnets välbefinnande. Ordlandet av elevvård och elevvårdens tjänster beskrivs i Borgå stads elevvårdsplan.

6 Samarbete under den förberedande undervisningen och i övergångsskeden

6.1 Samarbete mellan hem och personal

Personalen samarbetar med barnets vårdnadshavare för att stödja barnets uppväxt, utveckling och inläring. Personalen ansvarar för att skapa och upprätthålla samsarbetsformer som bygger på dialog. Personalen diskuterar med vårdnadshavarna om målen för småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen, den finländska fostringskulturen samt vårdnadshavarnas önskemål om beaktandet av barnets egen kultur. Personalen kommer överens med vårdnadshavarna om hur de själva kan hjälpa och stödja barnet att anpassa sig till det nya och bekanta sig med verksamheten och vardagen i förskolan. En tolk anlitas som hjälp vid diskussionerna. Vid dagliga möten och då man berättar om barnets undervisning kan man också använda bilder som hjälp. Familjer med barn i förberedande undervisning kan också vara klienter hos invandrartjänsterna. Vid behov beaktas detta vid genomförandet av det multiprofessionella samsarbetet och elevvården. I början av den förberedande undervisningen kan också en sakkunnig inom småbarnspedagogiken vara med som stöd för personalen och familjen.

Viktiga samsarbetsformer vid sidan av föräldradiskussioner är föräldrakvällar, vilka vid behov kan ordnas separat för familjer med invandrarbakgrund. Det är viktigt att ta hänsyn till vårdnadshavarnas delaktighet och använda tolkservice. Familjerna uppmuntras delta i gemensamma aktiviteter och projekt samt i föräldraverksamhet. Då gruppen i sin verksamhet bekantar sig med olika kulturer samarbetar man med familjerna och drar nytta av deras sakkunskap.

6.2 Undervisningspersonalens samarbete under läsåret

Syftet med samarbetet mellan undervisningspersonalen är att lära känna mål och praxis för olika skeden under lärtiden och att förstå varifrån barnet kommer och vart det är på väg. Med samarbetet skapar man också en lärande organisation och utvecklar verksamhetskulturen.

Med samarbetet mellan förskoleundervisningen och nybörjarundervisningen strävar man efter att utveckla en gemensam verksamhetskultur och sänka tröskeln för barnet i övergångsskedet. Förskolan och närskolan samarbetar planmässigt under läsåret, så att skolmiljön blir bekant för barnet redan under året i förskolan. Förskoleundervisningens närskola är inte nödvändigtvis barnets framtida skola och därför får barnen under våren möjlighet att bekanta sig också med den skola där de ska börja.

Då barnet börjar i den grundläggande utbildningen ska uppgifterna om barnets framsteg och färdigheter ges vidare till skolan. På våren håller personalen vid barnets förskola och blivande skola ett möte där skolan får information som är nödvändig för barnets undervisning. Praxis för informationsöverföring mellan småbarnspedagogiken, förskolan och den grundläggande utbildningen samt morgon- och eftermiddagsverksamheten beskrivs noggrannare i Borgå stads läroplan för förskoleundervisningen.

7 Intyg

Som avslutning på den förberedande undervisningen får barnet ett intyg av Borgå stad över sitt deltagande.

Bilaga 1

Teman för ämnesområden i den förberedande undervisningen i förskoleundervisningen
(Avainsanoja S2 – opetukseen, 2009; Marjaana Gyekye, Riikka Kurki, Minna Muukkonen)

Teman	Delområde för språkkunskaper
Jag, du, han/hon, vi, ni, de. Kläder, färger, kroppsdelar, känslor, sinnen.	Vem? Vad? Hälsningar och presentation.
I köket, vardagsrummet, sovrummet, badrummet och leksaker.	Var? Ord som uttrycker platser (framför, bakom, bredvid osv.)
Grupprummet, gården och redskapen på gården. Ordningstal.	Ord som beskriver ordningsföljd (mittersta, sista, första). Ord som handlar om sådant man gör.
Bestick, vid matbordet, maträtter, frukost, lunch, middag, mellanmål, kvällsmål.	Med vad? (redskap) Grundform av beskrivningar ("gröten är het"). Ord som uttrycker mängd: mycket-litet, mera-mindre osv. Artiga begäranden.
Frukt, bär, grönsaker.	Tycka om något.
Vilda djur, husdjur, djurens ungar	Beskrivningar, hurdan? Ägarstrukturer: (Vem/vad har?)
I butiken, fordon: på land, på havet och på räls. Trafikmärken. Yrken.	Pengar. Klassificering av ord. Riktningar. Var? Vart? Att ge instruktioner (varifrån, vart?)
Dygn. Vecka. Månad. Årstider. År.	Före-efter, begrepp som gäller tid: i förrgår, i går, i dag, i morgon, i övermorgon. Tidsformer.
Repetition av verb. Sommar- och vintersysselsättningar.	Klassificering.
På bondgården (redskap), turism, på stugan, hos mormor, på läger osv.	Jämförelse av adjektiv, sammansatta ord, ord som beskriver vad man gör.